

Antropologisk blik på klasserummet- hvad får de unge til at blive eller droppe ud?

Slutkonference i Preventing Dropout

20. november 2014

Malmö Börshus

Udviklingskonsulent / Antropolog Mette Kristensen

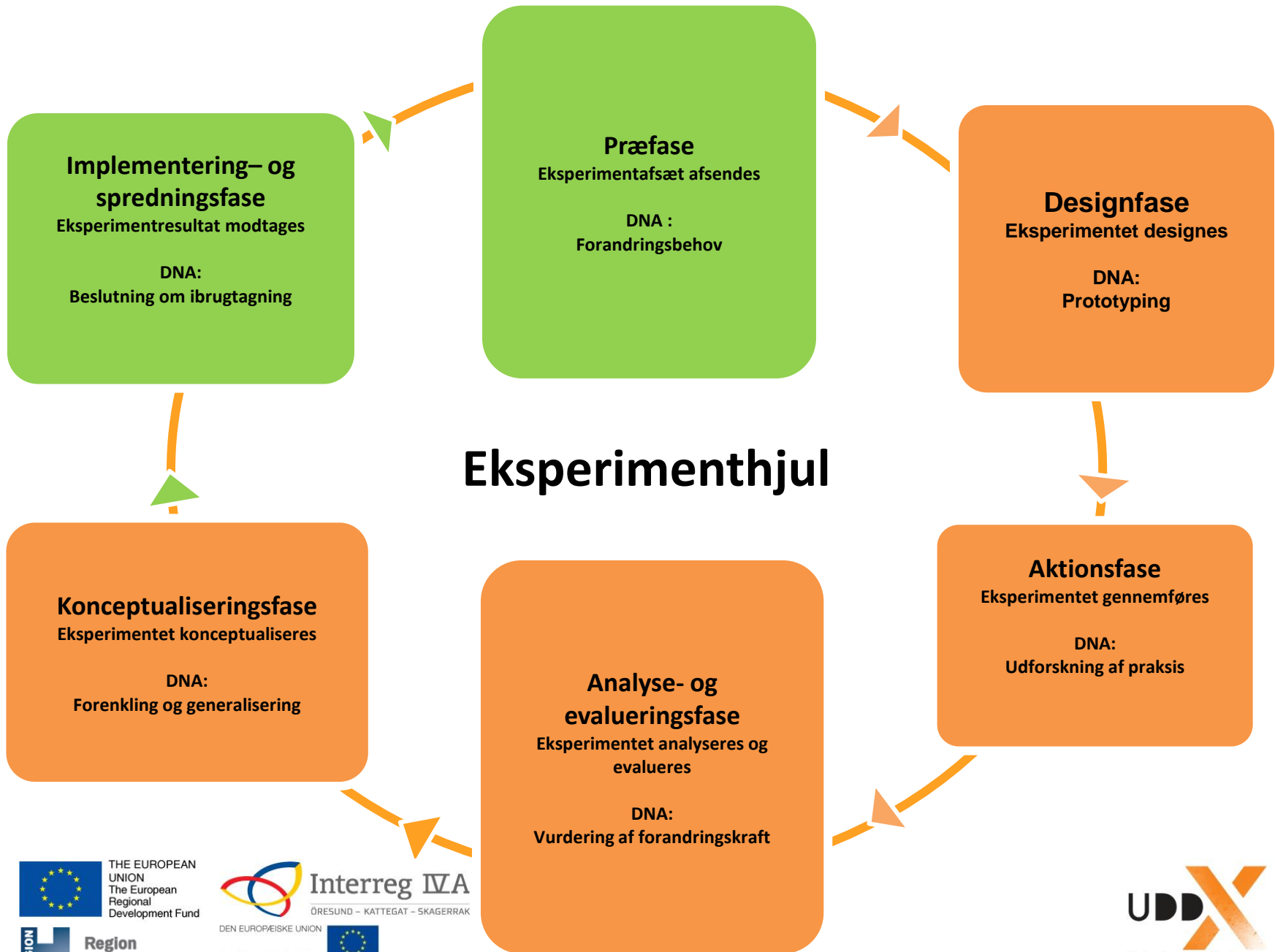
Baggrund og kontekst

Det erhvervsrettede uddannelseslaboratorium og den eksperimenterende tilgang

Udviklingskonsulent / Antropolog Mette Kristensen

Om undersøgelserne

- Afprøve ny metode til indsamling af viden om frafald og fastholdelse
- Hvordan kan denne viden komme i spil på uddannelsesinstitutionerne?
- Rapporter der belyser elev og studerendes perspektiv og erfaringer

Udviklingskonsulent / Antropolog Mette Kristensen

Hvor er undersøgelserne foregået/feltet

Hvor	Hvem	Fokus i undersøgelse
Social og sundhedsskole	Elever er er stoppet (retrospektivt)	Kortlægning: Begrundelser for at stoppe
Teknisk erhvervsskole	Elever i begynde og slutning af uddannelsesforløb	Afdækning: Motivation og demotivation
Erhvervsakademi	Studerende på 2. semester	Afdækning: Læringskultur, samspil i undervisningen

Metoder til indsamling af data

- Telefoninterview med 149 tidligere elever
- 12 ugers feltstudie: observere og deltage i undervisning, pauser og på lærerværelset
- 42 individuelle interview med elever og studerende
- Fokusgruppe interview med 18 lærere og undervisere

Overordnede fund/resultater

Om det at stoppe på et uddannelsesforløb

- Afklaring af uddannelsesvalg sker i mødet med uddannelsen
- Nogle elever/studerende udfordres af forhold uden for skolen
- Beslutning om at stoppe er en proces – ikke en pludselig hændelse

Praktik/læreplads

- Praktik et sårbart tidspunkt i elevers uddannelsesforløb
- Usikkerhed på om det er muligt at finde praktik- og læreplads

Det, at lære at lære

- Forventninger om at kunne
- Tager tid af finde ud af hvordan færdigheder og viden tilegnes
- Elever og studerende optaget af produkt/præstation
- At se sammenhæng og relevans mellem teori og praksis
- Svært at indgå i det sociale og faglige fællesskab og samarbejde med klassekammerater eller medstuderende

Fravær som en måde at håndtere det, der er svært - fagligt og socialt

Opmærksomhedspunkt

Praktik og
begyndelse af
uddannelsesforløb
→ skrøbelige
tidspunkter

Rolle,
forventninger og
krav til det at være
lærende

Udeblivelse fra
undervisning som
en måde at
at håndtere
udfordringer på

Fravær som
forløber for at
stoppe på
uddannelsesforløb

Hvilke handlinger
kunne dette pege
på?

Snak sammen to og to

- Fortæl hinanden på skift hvordan I opfatter dette budskab, og om der er særlige interessante pointer.
- I kan evt. bruge 1 minut til at skrive et par noter ned inden i taler sammen. To minutter til hver (6 min i alt).

hvordan opleves undervisningen?
hvad sker der i undervisningslokalet?

Udviklingskonsulent / Antropolog Mette Kristensen

Beskrivelse af klasselokale A

Indretning

- høje og lave (alm.) borde, sækkestole, stolerækker med klapborde, sofa og tre whiteboards

Beskrivelse af klasselokale B

Indretning

- Skoleborde i rækker på tværs af lokalet, bord til lærer/
- underviser ved siden af whiteboard

THE EUROPEAN UNION
The European Regional Development Fund

DEN EUROPÆISKE UNION
Den Europæiske Socialfond
Vi investerer i din fremtid

Udviklingskonsulent / Antropolog Mette Kristensen

Hvad betragter elever/studerende som relevant og meningsfuldt?

- At præsenteres for viden jeg ikke selv kan erhverve mig fx på nettet (IT studerende)
- At jeg underholdes og at der er variation og dynamik i undervisningen
- At det giver mening for mig nu og her, fx i relation til forestående opgaver
- At jeg kan se at det præsenterede/lærte, er noget jeg skal bruge som færdiguddannet
- At jeg skal bruge det præsenterede i en forestående opgave
- At jeg oplever det som spændende og vedkommende
- At de præsenterede teorier kan anvendes i praksis
- At undervisningsform skal adskille sig fra det jeg kender fra folkeskolen og som jeg har fravalgt (EUD)

→ at elever og studerende fortager sig noget andet i undervisningssituationen

→ at elever og studerende udebliver fra undervisningen – fx fra bestemte fag

Muligheder og barrierer for trivsel og fastholdelse i klasselokalet

Klasselokale A

- Sjældent at alle elever/studerendes opmærksomhed er rettet mod det som lærere/undervisere præsenterer → plads til at foretage sig det, der vurderes som relevant
- Der forgår mange ting på én gang, svært at fastholde fokus → elever/studerende må navigere i et til tider udflydende læringsrum
- Læringsrummet forudsætter at elev/studerende kan gøre sig gældende som værdigt medlem i en gruppe – navigere i det sociale og faglige samvær/spil
- Læringsrum giver plads til fællesskab/engagement med klassekammerater/medstuderende og til at sidde alene og arbejde → dynamisk

Udviklingskonsulent / Antropolog Mette Kristensen

Det er distraherende på en måde, det er derfor jeg tænker på at lade min computer være hver gang vi har en lektion, selv om vi har brug for den, når vi skal lave gruppearbejde....

Studerende

Jeg er så loost at jeg faktisk ingen gang gider, og så laver jeg noget andet...

Studerende

... tingen er, at folk forstår ikke vores generation, vores generation er forskellige fra generationen før os, det har også noget med medier at gøre, det er virkelig svært at gøre indtryk på os. Hvis du viser mig noget, 80 % at det vil jeg ikke blive imponeret af, jeg har set det før ... jeg kender det ... så jeg ønsker at se noget nyt...

Studerende

Udviklingskonsulent / Antropolog Mette Kristensen

Muligheder og barrierer for trivsel og fastholdelse i klasselokalet

Klasselokale B

- Ikke alle elever/studerendes opmærksomhed er rettet mod det, som lærer/underviser præsenterer
- Der er plads til at blive del af et overskueligt socialt og fagligt fællesskab – én gruppe
- Læringsrum giver mulighed for et tæt kontakt mellem elev/studerende og lærer/underviser

Udviklingskonsulent / Antropolog Mette Kristensen

.. man møder nærmest ligemænd kan man sige, folk der brænder for det samme, som her samme interesser som en selv .. vi har alle sammen hver vores kompetencer , nogle er gode til det ene og nogle er gode til noget andet..

Elev

... jeg skal tage mig sammen og jeg skal sige til mig selv, at det skal jeg prøve på og så altså så kigger man på tavlen og så hører man efter i fem minutter. Lige pludselig så sidder man og fumler med mobilen og kigger på den.. og så skal man tage sig sammen i fem minutter igen ...

Elev

Jeg vil gerne op og sidde, deroppe på forreste række, jeg har lige sagt det til Søren [klassekammerat] i dag at det kan godt være at jeg sætter mig derop ...årsagen til at jeg satte mig bagi i dag, det er fordi jeg kender Viggos timer og fordi det her er en dag hvor jeg ikke har brug for at blive forstyrret af hans undervisning, om man vil...

Elev

Udviklingskonsulent / Antropolog Mette Kristensen

Snak sammen to og to

- Har denne sidste del af oplægget henledt din opmærksomhed på små forandringer i dit perspektiv? Tal med hinanden om det

Identifikation af problemstilling - forskellige perspektiver

Lærere og undervisere	Elever og studerende
Elever og studerende har ikke forstået at de skal yde en større indsats	Svært ved at tage sig sammen. Ved ikke hvad uddannelsen kræver, tager tid at lære
Erhvervsrettet uddannelse, forudsætter ansvar for egen læring	Falder bagud, usikker på hvordan egen læring gribes an, mangler læringsmetoder
Elever og studerende har svært ved at holde fokus og har ustabil eller lavt fremmøde	Vedvarende vurdering af relevans vedrørende fremmøde og fokus i undervisning (tager ansvar)

mellemværende

Udviklingskonsulent / Antropolog Mette Kristensen

Identifikation af problemstillinger forskellige perspektiver

Lærere og undervisere	Elever og studerende	Forslag til eksperimenter
Elever og studerende har ikke forstået at de skal yde en større indsats	Svært ved at tage sig sammen. Ved ikke hvad uddannelsen kræver, tager tid at lære	Handling
Erhvervsrettet uddannelse, forudsætter ansvar for egen læring	Falder bagud, usikker på hvordan egen læring gribes an, mangler læringsmetoder	Handling
Elever og studerende har svært ved at holde fokus og har ustabil eller lavt fremmøde	Vedvarende vurdering af relevans vedrørende fremmøde og fokus i undervisning (tager ansvar)	Handling

Snak to og to

- Identificer udfordringer på din uddannelsesinstitution (3 min.)
- Hvordan det kunne se ud fra elev/studerendes perspektiv (3 min.)
- Hvilke handlinger kan dette pege på?

Udviklingskonsulent / Antropolog Mette Kristensen

Opsummering: overordnede pointer

Kontekst

Hver uddannelsesinstitution (uddannelse) har særlige udfordringer i forbindelse med fastholdelse

Meningsfuldhed

Motivation og skabelse af mening foregår i mødet med skole – i det sociale og faglige samspil

At være elev/studerende og lærende

Det, at lære at lære

Metode

Identifikation af problemstillinger → forpligtende mellemværende

Udviklingskonsulent / Antropolog Mette Kristensen

Kommentarer fra salen

Udviklingskonsulent / Antropolog Mette Kristensen

Læs mere

- **Fire rapporter om fastholdelse, trivsel og læringspraksis set fra elever og studerendes perspektiv.** Rapporterne kan downloades fra Uddannelseslaboratoriet hjemmeside:

<http://uddannelseslaboratoriet.dk/i-laboratoriet/materialer/undersogelser/>

Følg Uddannelseslaboratoriet på facebook og twitter:

<https://www.facebook.com/uddannelseslaboratoriet?ref=hl>

<https://twitter.com/uddannelseslab>

Mette Kristensen: mekr@tec.dk

Snak to og to

- Hvilke små forandringer i perspektiv på emnet er værd at lægge mærke til. Hvilke små perspektivforandringer har oplægget sat i gang?